

4 **Зелене світло**
для мрії
СТОР.

5 **«Erasmus+»:**
особистий досвід
СТОР.

7 **Від «Карпат»**
до фіналу єврокубка
СТОР.

Кристина Червеняк: «Найважливіше – обирати те, що до душі»

Кануло в минуле написання мотиваційних листів, скинув оберти пороговий конкурсний бал для окремих спеціальностей, є особливі умови для тих, хто закінчив школу за кордоном. Здається, цьогорічна вступна кампанія доволі лояльна. Чи це справді так? Розбираємося з Кристиною Червеняк, заступницею відповідального секретаря Приймальної комісії УжНУ.

– На якому етапі зараз вступна кампанія в нашому виші?

– 1 липня розпочалася реєстрація електронних кабінетів для вступників усіх категорій. Також із 1 липня для майбутніх магістрів і докторів філософії відкрита можливість реєстрації на вступні випробування, які тривають у нашому закладі, а для вступників за ступенем бакалавра ця можливість відкрита з 3 липня. Графіки оприлюднені на сайті, тож можна орієнтуватися, яка дата для вас зручна й чого ви бажаєте, адже фактично від дати іспиту залежить джерело фінансування. Є різні потоки. Хто хоче тільки на «бюджет» – повинен трішки швидше зареєструватися на ці вступні випробування. Вступники на бакалаврат, які претендують на державне замовлення, до 10 липня вже мали зареєструватися на вступні випробування замість НМТ. Але якщо йдеться про вступ за кошти фізичних або юридичних осіб, то відповідно реєстрація на вступні випробування для таких абітурієнтів була продовжена до 20-их чисел липня.

– Чи спостерігається активність серед абітурієнтів?

– Так, звісно. Для майбутніх бакалаврів реєстрація заяв почалася з 19 липня. До того ми активно працювали як консультаційний центр. Тобто представники відбіркових комісій працюють у головних корпусах в УжНУ (на «БАМі»). Тут можна знайти кожен факультет, якщо хочете поставити якісь запитання. Із 1 липня діє й загальний консультаційний центр, який допомагає зареєструвати електронний кабінет. І відповідно далі буде допомагати подавати заяви. Якщо абітурієнти не впевнені, можуть до нас звернутися, прийти з документами – допоможемо. Також активна частина абітурієнтів – ті, хто має певні спеціальні умови вступу. Для них уже працює юридична консультація онлайн і офлайн. Наші юристи вивчають документи, і ми оперативно вносимо спеціальні умови вступу в єдину базу з питань освіти. Якщо це спецумови, які впливають на конкурсний відбір і розстановку в конкурсному рейтингу, то молоді варто оформити ті спеціальні умови вступу до подачі

першої заяви через електронний кабінет.

– Які основні зміни вступної кампанії-2026?

– Немає потреби писати мотиваційні листи: їх скасовано. Відбулися й зміни в порогових балах на певні спеціальності. Наприклад, якщо торік мінімальний бал на окремій спеціальності був тільки 150, то тепер Міністерство освіти і науки України в співпраці з Міністерством охорони здоров'я прийняло рішення дещо знизити конкурсний бал на «Фармацію» (140 балів, а не 150). Також важливою є новація щодо українців, котрі проживають за кордоном. Ось, скажімо, дитина завершила школу там, отримала закордонний документ про освіту й склала державну атестацію в країні перебування. Тепер можна результати цієї державної атестації взяти до уваги при вступі в українські заклади вищої освіти – таким чином, замість НМТ подавати результати державної атестації країни перебування. Це вагома допомога тим абітурієнтам, які хочуть у подальшому пов'язати майбутнє з Україною.

– Із якими труднощами найчастіше стикаються абітурієнти?

– Із реєстрацією електронних кабінетів труднощів загалом не виникає. Хіба іноді є невідповідності в документах про освіту з персональними даними. Відповідно вступник може звернутися до нас, якщо йому покаже помилку. Ми допомагаємо, формуємо звернення в єдину базу з питань освіти й усуваємо неточності. Коли ж починається подання заяв, то здебільшого основна проблема – як правильно розставити пріоритети. Ось тут наші абітурієнти і їхні батьки часто не впевнені. Але ми також роз'яснюємо, стараємося максимально допомогти.

– Які спеціальності в УжНУ наразі мають найбільший попит?

– Статистики, як такої, у нас немає. Але якщо брати, приміром, минулий рік, то популярними були психологія, терапія, реабілітація, медичні спеціальності, (зокрема стоматологія), право, міжнародне право, правоохоронна діяльність, менеджмент, англійська філологія... Спеціальності середньої освіти сукупно – теж доволі популярні. Я вважаю, що, напевно, така тенденція відобразиться й цьогоріч, зважаючи на спілкування з абітурієнтами телефоном, через електронну пошту... Тобто попит поки не спадає й залишається на тому рівні, який був і торік.

– Чи є спеціальності зі значними перспективами на ринку праці, але на які менше уваги звертають абітурієнти?

– Так, це – ті спеціальності, які держава зараз визначила як спеціальності з особливою підтримкою: інженерні, природничі... Ми розуміємо, що за інженерними напрямками майбутнє, але все ж на них вступники менше звертають увагу. Особлива підтримка – нижчий пороговий бал на отримання гранту, нижчий пороговий бал на переведення на держзамовлення й, відповідно, велика кількість бюджетних місць, яку на деяких спеціальностях

ми навіть не можемо заповнити (заявок менше, ніж виділених бюджетних місць, наприклад, на певну спеціальність).

– Скільки цьогоріч заяв узагалі може подавати абітурієнт?

– Тепер кількість дещо зменшена: можна подавати 10: 5 – на держзамовлення, 5 – на «контракт». Тобто є 10 пріоритетів...

– Ось абітурієнт подав заявку, визначається з пріоритетом. Що б порадили?

– Усе залежить від мети. Ситуацій є дві: ви хочете або вчитися тільки на «бюджеті» або на конкретній спеціальності. Від того змінюється логіка розкладки пріоритетів. Є три спеціальності. Перший пріоритет – на одну, яку найбільше хочете, другий – на іншу, третій – на третю. І всі – із заявами на державне замовлення. Але якщо ваша мета – не джерело фінансування, а конкретна спеціальність, то перший пріоритет надаєте цій спеціальності на «бюджет», а другий пріоритет – на «контракт». Потрібно дублювати. Суть пріоритетів у тому, що це – розстановка, за якою ви хочете отримувати адресне розміщення. Тобто якщо ви, наприклад, не пройшли на «бюджет» за першим пріоритетом, але другу заявку подали на «контракт», то ви спокійно можете потрапити туди на «контракт». А якщо у вас високі бали НМТ, то ще є змога отримати грант. І таким чином компенсувати собі вартість навчання. Раджу добре подумати, аби не потрапити в ситуацію, що ви поставили перший пріоритет на ту спеціальність, де вас рекомендовано на «бюджет», а ви там навчатися взагалі не хочете. Це найгірше.

– Які є спеціальні умови вступу для абітурієнтів із прифронтових територій або осіб з особливими пільгами?

– Ми допомагаємо й максимально сприяємо всім вступникам, які мають спеціальні умови вступу. Але додатково для абітурієнтів із тимчасово окупованих територій і території активних бойових дій діють освітні центри в усій Україні. Вони корисні тим, хто не мав можливості

скласти іспити (щоб могли їх скласти в нас на місці); отримати документи про освіту державного зразка (тобто український документ, якщо вони його здобули на тимчасово окупованих територіях) тощо. Є і вступ за спеціальними умовами, без складання НМТ – відповідно там розширені строки подачі заяв та інше. Держава максимально сприяє залученню абітурієнтів до вищої освіти України, аби могли навчатися в наших університетах.

– Але все ж виїзд молоді за кордон впливає на кількість охочих вступати до вишу...

– Це об'єктивна реальність, проблема, із якою стикається не тільки наш університет, а й уся вища освіта України. Наш заклад, упевнено кажу, тримає планку зацікавленості вступників із року в рік. Абітурієнти дивляться не на те, що ми в найменшій області України, а на те, які освітні послуги виш надає, наскільки якісними є освітні програми, чи є можливість для працевлаштування після завершення навчання, чи є міжнародна мобільність тощо. А ми намагаємося максимально відповідати цим вимогам. УжНУ сприяє студентам у розвитку їхнього потенціалу.

– І на завершення: що Ви порадили б абітурієнтам, котрі ще не зовсім визначилися зі спеціальностями?

– Важливо не гнатися за престижністю певної спеціальності, а намагатися знайти баланс у таких трьох складових, як перспективи працевлаштування; те, що цікавить вступника (тобто цікава для нього професія); і те, у чому він сильний. Бо найгірше, що може статися, – коли ти відучишся певну кількість років, а потім розчаруєшся в професії, згадуючи, що обрав її, бо «хтось так порадив» або вона була на той момент популярною. Найважливіше – обирати те, що до душі. Головним є не диплом, а робота, від якої дістаєш задоволення.

Мирослава Гараздій,
«Погляд»

Пам'ятаймо загиблих дітей!

Не так давно, 4 червня, Україна вшановувала пам'ять дітей – найменших і найбеззахисніших жертв російської агресії. За офіційними даними, із початку війни в 2014 році на території України загинуло щонайменше 790 дітей. Понад 690 із них були вбиті під час повномасштабного вторгнення,

що розпочалося в 2022-ому. На жаль, через жорстокі атаки окупантів на мирні міста страшна статистика продовжує зростати. Цифри неповні, адже точна кількість жертв на тимчасово окупованих територіях невідома. Кожне дитяче ім'я – обірвана мрія, нерозквітла усмішка, майбутнє, якого вже немає. Вони не

встигли стати дорослими, закохатися, реалізувати себе. Вони просто хотіли жити...

Вічна пам'ять усім дітям, які загинули через російську агресію. Пам'ятаймо це не лише в день 4 червня.

Анастасія Волкова,
студентка
відділення журналістики

День прапора: усвідомлення одного символу

23 серпня Україна відзначає День Державного Прапора – одного з головних символів нашої країни. Синій колір означає мирне небо, а жовтий – родючі пшеничні поля. Разом уособлюють красу української землі та прагнення народу до свободи й добробуту. Синьо-жовті кольори використовували ще на гербі Королівства Руського (XIV століття), згодом з'явилися на гербах українських земель, міст і шляхетських родів, а в козацьку добу відповідні барви часто були на прапорах Війська Запорозького.

Уперше прапор був публічно піднятий 25 червня 1848 року над Львівською ратушею, відтоді й став символом національного руху та прагненням до власної державності. Під рідним стягом наші попередники боролися за незалежність у роки Української революції (1917-1921 років), а в радянський період використовували за умов заборон, адже в СРСР це каралося ув'язненням.

Після відновлення незалежності України синьо-жовтий прапор став не лише державним символом, а й уособленням єдності й незламності народу.

Стяг супроводжує найважливіші події в житті. Сьогодні, в умовах повномасштабної війни, прапор можна побачити на площах міст і сіл, у навчальних закладах, на міжнародних заходах та в домівках українців. Для багатьох він є нагадуванням про історію, культуру, відповідальність та віру в майбутнє країни.

День Державного Прапора – нагода вкотре згадати про цінності, які він символізує, та пишатися своєю країною.

Ангеліна Гіреш,
студентка
відділення журналістики

Поминальне слово

Сумна звістка надійшла з інженерно-технічного факультету: 14 липня на 76-ому році після тривалої хвороби відійшов у вічність Олег Лукша

Олег Васильович був не просто звичайним педагогічним чи науковим працівником вишу. Із життя пішов діяч, котрий залишив вагомий слід не лише в житті рідного ЗВО.

Наш університетський колега (і випускник фізичного факультету) був організатором і засновником кафедри промислової електроніки ІТФ. У Харкові захистив дисертацію, став старшим науковим співробітником, доцентом, працював у рідному закладі молодшим і старшим науковим співробітником (1975–1980), заступником директора (1981–1989), директором (1992–1994) СКТБ «Квант», на базі якого заснував кафедру промислової електроніки (нині – кафедра електронних систем), трудився її першим очільником. Стажувався в Угорщині, США, був депутатом Ужгородської міської ради (три каденції поспіль), заступником міського голови з питань стратегічного розвитку міста (на громадських засадах), секретарем Ужгородської міської ради (2001–2002; не припиняю-

чи працювати в рідному виші), доцентом кафедри електронних систем (2002–2026), автором більш ніж півтори сотні наукових статей, 12 монографій, 9 патентів, 7 навчальних посібників (у співавторстві чи самостійно), засновником Закарпатського регіонального відділення Асоціації міст України, виконавчим директором і головним консультантом Офісу децентралізаційної реформи. Крім того, відновив роботу найстарішого в Україні Ротарі-клубу «Ужгород» (тричі був обраний його президентом), виступив засновником і керівником громадських об'єднань із питань розвитку («Європоліс», «Ноосфера»), сертифікувався в мережі експертів «РЕГІОНЕТ», багато уваги приділяв євроінтеграційним процесам, грантовій діяльності з питань розвитку громад і територій. Був удостоєний грамот Верховної Ради, почесних відзнак обласної та міської рад.

«Погляд» запам'ятає О.Лукшу ще й тим, що саме він ініціював нагородження нашого часопису почесною відзнакою «Оберіг

Срібної Землі» (2008) «за об'єктивність, активну громадянську позицію і високий професіоналізм у журналістиці в номінації ЗМІ, організацій, підприємств та установ» від Закарпатського регіонального відділення асоціації міст України та громад і коаліції громадських організацій «За майбутнє Закарпаття». Ця нагорода зберігається в редакції нашого часопису й досі...

Світла пам'ять О.Лукші, співчуття рідним та близьким. Пам'ятатимемо...

Володимир Тарасюк,
«Погляд»

Шлях у медицину: перші випробування, мрії та перемоги

Перший рік навчання на медичному факультеті часто називають одним із найскладніших етапів студентського життя. Великий потік інформації, нові дисципліни, перші колоквиуми та сесія – усе стає справжнім випробуванням для майбутніх лікарів. Проте саме цей період допомагає переконатися в правдивості обраного шляху.

Студентка 1 курсу Олександра Росоха зізнається, що найбільшою складністю виявилися значний обсяг інформації та адаптація до нового ритму життя. Довелося звикати до дисциплін, вимог викладачів і водночас знайомитися з новими людьми. Проте із часом дівчина навчилася правильно організовувати

час і поступово втягнулася: «Поєднувати навчання з особистим життям – непросто, адже більшість часу займала підготовка до занять. Проте я розуміла, що без відпочинку неможливо залишатись ефективною, тому намагалася знаходити час для сім'ї, друзів та відновлення сил. І з новою мотивацією поверталася до навчання».

Для **Катерини Зийнич** перший курс став не лише навчальним, а й внутрішнім випробуванням. Розповідає: один із викликів – уміння знаходити баланс між навчанням і відпочинком. Ще часто сумнівалася в правильності вибору, однак кожні подолані труднощі лише зміцнювали любов до медицини. «Я

краще розуміла, що є саме там, де маю бути», – зазначає студентка. – Звикла ставити пріоритет на здобуття освіти, але після першого курсу зрозуміла: просто потрібен баланс. Відпочинок – невід'ємна частина студентства. Без відновлення сил легко вигоріти. Тому тепер намагаюся вчитися «наперед», щоб мати більше часу на особисте життя».

Із гумором згадує про перший курс й **Елізабет Одольська**: «Найбільшою складністю було зрозуміти, що доба все ще має лише 24 години, а не 48, як хотілося б перед колоквиумами та заліками». Така іронія добре відображає реалії студентства й цінність кожної хвилини.

Попри труднощі, перший рік

Зберегти родючість, зберегти життя...

17 червня світова спільнота відзначає Всесвітній день боротьби з опустелюванням і засухою, запроваджений Генеральною Асамблеєю ООН 1995 року. Щороку людство втрачає 12 мільйонів гектарів земель і 75 мільярдів тонн родючих ґрунтів. Від опустелювання та посух безпосередньо потерпає близько 1,5 мільярда людей, а від нестачі води – до 40 % населення планети.

Закарпаття також не застраховане від викликів: зміна клімату вже призводить до нерівномірного розподілу опадів, пересихання малих річок та деградації схилових ґрунтів у Карпатах. В УжНУ цим займаються

не лише теоретично: кафедра екології та навколишнього середовища досліджує стан водним регіону, а кафедра фізичної географії та раціонального природокористування – ґрунти й гірські процеси Карпат.

«Ми повинні любити землю так, як любимо себе», – зауважував Вацлав Гавел, чеський письменник, дисидент і перший президент посткомуністичної Чехії. Для університетської спільноти ці слова – не просто метафора, а щоденна наукова й громадянська відповідальність.

Аліна Красновська,
студентка
відділення журналістики

За версією «Освіта.ua», УжНУ – на 8 місці найкращих класичних університетів України

Декана філологічного факультету, професора Юрія Бідзілю обрали членом Комісії з журналістської етики. Вітаємо!

Юні таланти на великій сцені:

У Києві відбувся півфінал Dity.Help Music

У столиці, на території UNIT.City відбувся півфінал III благодійного дитячого вокального конкурсу «Dity.Help Music». Захід об'єднав юних виконавців із різних куточків України.

У півфіналі зустрілася понад сотня дітей різного віку, а також дуети й музичні гурти. Цьогоріч фестиваль став ще масштабнішим, адже кількість номінацій збільшили із семи до дев'яти. Організатори додали дві нові вікові категорії для хлопців-вокалістів, розширивши можливості для юних талантів. Загалом учасники змагалися в номінаціях «Вокалісти» та «Вокалістки» різних вікових категорій, «Пісня для дитини», «Сучасне фольклорне виконання», «Дуети та Гурти».

Для кожної категорії було сформовано окремий склад журі. Упродовж дня на сцені панувала особлива атмосфера: хвилювання перед виходом поєднувалося з радістю від можливості виступити перед глядачами та продемонструвати талант. Юні артисти вражали не лише вокальними

даними, а й щирістю, емоційністю та любов'ю до музики.

За результатами півфіналу, журі визначило фіналістів, які продовжать змагатися в наступному етапі конкурсу. Для багатьох дітей участь у «Dity.Help Music» стала не лише можливістю виявити себе на великій сцені, а й важливим кроком до здійснення творчих мрій.

Після конкурсної програми гостей чекав благодійний концерт з участю відомих українських артистів. На сцені виступили MONATIK, Тоня Матвієнко, ALEKSEEV, Іван Люленов, POSITIFF та інші виконавці, які підтримали юних учасників і подарували присутнім незабутні емоції.

Фестиваль-конкурс «Dity.Help Music» укотре довів, що музика здатна об'єднувати, надихати та відкривати нові імена, а підтримка дитячої творчості є важливою інвестицією в майбутнє України.

Анастасія Гапачило,
студентка
відділення журналістики

навчання зміцнив бажання дівчат пов'язати майбутнє з медициною. Особливим випробуванням для всіх стала сесія. Постійно супроводжували хвилювання та бажання показати високі результати. Проте всі три студентки впоралися з викликом і винесли важливий урок: успіх приходить до тих, хто наполегливо працює, вірить у себе та не боїться труднощів. «Перша сесія виявилася не такою страшною, як здавалося. Переживала. Хотіла отримати високі бали. І впоралася. Переконалася: якщо старанно вчитися, можна досягти бажаних результатів. Головне – вірити в себе», – зазначила Катерина.

Що ж надихає майбутніх лікарів? Для Олександри це – бажан-

ня допомагати людям і цікавість до того, як улаштований організм. Катерину надихнув викладач анатомії Михайло Кочмарь, котрого вважає прикладом професіоналізму й любові до своєї справи. Елізабет же переконана, що її вибір сформувався завдяки людям, які присвятили життя медицині та допомогли іншим.

Перший курс медичного факультету – час випробувань, сумнівів, безсонних ночей і перемог. Але саме цей період допомагає зрозуміти найголовніше: медицина – покликання, яке потребує знань, наполегливості та великого серця.

Анастасія Гапачило,
студентка
відділення журналістики

Що означає український прапор?

23 серпня відзначаємо День Державного прапора України. Для кожного громадянина синьо-жовтий стяг має своє значення: пов'язаний із дитинством чи рідним містом або селом, а для когось – із людьми, які захищають країну. Чотири дівчини розповіли історії про те, як прапор став

частиною їхнього життя...

Спогади з 2014 року... Дніпропетровщина та Донецщина

Дар'я, студентка філологічного факультету, згадує літо 2014 року, коли після першого класу відпочивала в селі Яблунівка на Дніпропетровщині.

Хати були вздовж дороги, якою вночі пересувалися українські військові колони в бік Донецької області: «Я вибігала й махала їм: маленька, заспана, але дуже пишлася нашими військовими, – розповідає дівчина. – Однієї ночі захисники кинули нам великий український прапор. Його ми з братом причепили на довгу палицю й наступного разу вже зустрічали колону із символічним атрибутом. Військові навіть кидали нам сухпайки».

Схожі спогади з 2014 р. має й **Марія, котра навчається на факультеті суспільних наук**. Дитинство минуло в Костянтинівці Донецької області. Згадує, як у мирний час у День Незалежності України на центральній площі міста урочисто піднімали стяг. «Коли розпочалася війна на Донбасі, багато людей виходили з прапорами, підтримували наших військових і вигукували: «Слава Україні! Героям слава!». Такі моменти показали мені, на-

скільки важливим для людей є цей символ, – каже Марія.

Шкільні роки та мирні традиції

Інші асоціації має **Анастасія, котра цьогоріч вступає на юридичний факультет**. Дівчина родом із Закарпаття. Для неї прапор пов'язаний насамперед зі шкільними роками: «Стяг асоціюється зі святами. На різних урочистих подіях завжди панувала особлива атмосфера, і прапор був її важливою складовою. Для мене це – символ держави та єдності українців», – мовить абітурієнтка.

Подібна історія й у **Лілії, студентки факультету суспільних наук**. Дні прапора та незалежності нагадують про рідне місто, де жителі щороку збиралися на центральній площі для урочистого підняття стяга. Для дівчини це – насамперед символ єдності та сили народу.

Як змінилося ставлення під час повномасштабної війни

Повномасштабне вторгнення додало нових змістів у сприйняття державного символу. Дар'я зазначає, що її повага до прапора лише зміцнилася: «Водночас відчуваю й біль, бо розумію, якою цінною маю змогу бачити наш стяг».

Марія з Донецчини також каже, що тепер прапор викликає більше емоцій: «Стяг супроводжує прощання із загиблими захисниками. Тому для мене це не лише символ держави, а й нагадування про людей, які віддали життя за рідну Україну».

Для кожного прапор означає щось своє. Та для всіх патріотів залишається і національним символом, і нагадуванням про усвідомлення війни, прощання з героями та ціну свободи.

Сурін Максим,
студент
відділення журналістики

Світлій пам'яті професора Олега Мазурка

29 червня на 89-ому році життя не стало О.Мазурка – доктора історичних наук, професора історичного факультету альма-матер. Народився 27 серпня 1937 р. у селі Потуржин Томашівського повіту Люблінського воєводства (тепер – Республіка Польща). У 1945 р. Холмщина, згідно з міжнародними договорами, офіційно відійшла до Польщі, а багато українців змушені були повернутися до України. Спочатку родина Мазурків потрапила в Херсонську область, потім перебралася на Рівненщину, у село Сатіїв. Тут Олег закінчив початкову школу, а в селі Яневичі – середню. Вирішив, що буде істориком. Так і сталося.

Закінчив історичний факультет Ужгородського державного університету (1961). У грудні 1972 р. захистив кандидатську дисертацію «Економічні і культурні зв'язки західноукраїнських земель з Україною і Росією в другій половині XIX ст.» (науковий керівник – професор Ілля Шульга), а в жовтні 1987-ого – докторську дисертацію «Соціально-економічний розвиток міст на західноукраїнських землях в епоху імперіалізму (кінець XIX ст. – 1918 р.)».

Трудову діяльність розпочав у 1961 р. вчителем історії та суспільствознавства Усть-Чорнянської середньої школи, що в Тячівському районі. Потім мав призначення директором

Усть-Чорнянської СШ робітничої молоді (1963–1968). Із 1968 р. працював на історичному факультеті Ужгородського університету: викладачем (1968–1970), старшим викладачем (1970 – 1974) та доцентом (1974–1976) кафедри історії СРСР; доцентом (1976–1981, 1983–1988), старшим науковим співробітником (1981–1983), завідувачем (1987–1988) кафедри історії УРСР, історіографії та джерелознавства; доцентом (1988–1989) та професором (1989–1993) кафедри історії стародавнього світу і середніх віків, професором (1993 – 2019) кафедри нової і новітньої історії та історіографії. Із січня 2019-ого до лютого 2022 р. – професор кафедри модерної історії України та зарубіжних країн.

Досліджував економічні й культурні зв'язки західноукраїнських земель із Наддніпрянською Україною та Росією в другій половині XIX – на початку XX ст. Після захисту кандидатської дисертації вийшли монографії, написані у співавторстві: «Єдність збережена і примножена» (Ужгород, 1982) та «Зоря незгасна» (Ужгород, 1986). Після захисту докторської дисертації побачили світ монографії «Міста західноукраїнських земель доби імперіалізму (соціально-економічний аспект)» (Львів, 1990) та «Міста Східної Галичини, Пів-

нічної Буковини і Закарпаття у другій половині XIX – на початку XX століть (1848–1918 рр.): Етносоціальний та економічний аспекти: У 2 ч. Т. 1: Етносоціальний розвиток міст» (Ужгород, 2012). Сумлінно досліджував життєвий шлях та діяльність Юрія Жатковича (1855–1920), написав чимало праць: «Юрій Жаткович як історик та етнограф» (Ужгород, 2001), «...Найбільш учений і найбільш компетентний в етнографічних справах священник-русин у цілій Угорщині: (До 155-річчя від дня народження Юрія Жатковича)» (Ужгород, 2010). Крім того, варто згадати такі монографії О.Мазурка: «Володимир і Георгій Вернадські про Угорську Русь» (Ужгород, 2009), «Орест Сабов та його книга про угорських русинів» (Ужгород, 2011), «Костянтин Матезонський – дядько Михайла Драгоманова?» (Ужгород, 2021). А ще досліджував питання регіонального краєзнавства, методу та методології історичної науки, виявляв і публікував джерела з історії, етнографії та історіографії Закарпаття. Загалом науковий доробок О.Мазурка становить понад 180 різноманітних публікацій.

Педагогічний стаж – майже 61 рік, зокрема в Ужгородському університеті – 54. Студентам викладав нормативні курси: «Основи джерелознавства»,

«Історія СРСР», «Історіографія історії СРСР», «Історія історичної думки в Україні і Росії з найдавніших часів і до наших днів», «Археографія», «Джерелознавство історії СРСР», «Теорія історії», «Теорія і методологія історії» та чимало спецкурсів.

Висловлюємо співчуття родині Олега Сергійовича. Сумуємо разом із вами. Нехай закарпатська земля буде йому пухом, а пам'ять збережеться в серцях і думках близьких, колег, студентів, друзів, усіх тих, хто знав ученого, педагога й просто чудово людину. Вічна та світла пам'ять!

**Ректорат,
профспілкова організація
та колектив Ужгородського
національного університету**

Не забуваймо День скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні

Заданими Моніторингової місії ООН з прав людини, в Україні в червні 2026 року від обстрілів та атак російських окупантів загинули щонайменше 265–293 цивільні особи, а в цілому за перше півріччя – майже 1,4 тисячі мирних українців. Таким чином червень став найкривавішим для цивільного населення від весни 2022-ого.

Саме 22 червня ми вшанували День скорботи і пам'ять жертв війни в Україні. Цього дня ми схилили голову в пам'ять про мільйони співвітчизників, чий життя забрала війна. Це – день тиші, пам'яті й поваги до всіх, хто загинув у бойових діях, зазнав тортур, голоду, втрат. Ми згадуємо біль минулого й водночас особливо гостро відчуваємо ціну свободи сьогодні, коли держава знову протистоїть агресії. Усвідомлюємо ціну миру, свободи та незалежності.

Вічна пам'ять про жертв війни, утрачені покоління та зруйновані міста продовжує жити в кожному з нас.

Аліна Красновська,
студентка
відділення журналістики

Згадуємо доцента Василя Делегана

Колектив УжНУ повідомляє про смерть (у червні 2026-ого у віці 87 років) кандидата історичних наук, доцента, колишнього представника кафедри історії України історичного факультету В.Делегана. Він народився 17 червня 1939-ого в селі Загаття (тепер Іршавська міська громада Хустського району) в багатодітній селянській сім'ї. Закінчив історичний факультет (1961) та аспірантуру на одній із кафедр (1966). У жовтні 1969 р. захистив кандидатську дисертацію «Революційний молодіжний рух на Закарпатській

Україні в 1918–1929 роках» (науковий керівник – доцент Іван Федотенков). У лютому 1973 році став доцентом.

Трудову діяльність розпочав після закінчення вишу на посаді вчителя історії і суспільствознавства середньої школи села Пороги Богородчанського району Івано-Франківської області. У 1963–1966 рр. навчався в аспірантурі. Із вересня 1966 року працював у нашому університеті: викладач (1966–1967), старший викладач (1967–1970) та доцент (1970–1991) кафедри політичної історії, доцент кафедр-

ри історії України (1991–2009).

Досліджував різні наукові аспекти молодіжного руху на Закарпатті в перше міжвоєнне десятиріччя. В останні роки роботи вивчав політичну історію краю та діяльність громадських організацій у 1918–1939 рр. Був автором понад 100 наукових, краєзнавчих та навчально-методичних публікацій.

Студентам викладав нормативні курси: «Політична історія XX століття», «Історія України» та спецкурси: «Виникнення і діяльність товариства «Просвіта» у 1920–1930-х роках»,

«Відродження і діяльність товариства «Просвіта» у роки незалежності України».

Висловлюємо співчуття родині Василя Васильовича. Нехай рідна закарпатська земля буде йому пухом, а пам'ять збережеться в серцях і думках рідних, колег, студентів, друзів. Наукові праці колеги слугуватимуть дороговказом для нових дослідників, які продовжуватимуть справу В.Делегана! Вічна пам'ять!

**Ректорат,
профспілкова організація
та колектив УжНУ**

Альберт Пірчак: «Якби мені довелося ще раз обирати спеціальність, я без вагань знову став би неврологом»

Напередодні Дня медичного працівника (27 липня) я поспілкувалася з випускником медичного факультету Ужгородського національного університету Альбертом Пірчаком. Понад 28 років він присвятив роботі лікарем-неврологом, а нині очолює благодійну організацію МФОЗНС «РЕГІОН КАРПАТ». Співрозмовник згадував

навчання в УжНУ, розповів про професійний шлях та висловився щодо сучасної медицини.

— Чому свого часу Ви обрали саме УжНУ для здобуття медичної освіти?

— Навчання я розпочав у Полтавській медичній стоматологічній академії на медичному факультеті. До Ужгородського національного університету перевівся, щоб бути ближче до дому. Водночас я вже тоді знав про виш багато позитивного й уважав його одним із провідних закладів медичної освіти в Україні.

— Хто найбільше серед викладачів, котрі вплинули на Ваше професійне становлення, запам'ятався?

— Особливий вплив на моє професійне становлення мав Володимир Смоланка, який на той час був доцентом кафедри неврології та нейрохірургії. Його знання, професіоналізм і ставлення до студентів стали для мене прикладом.

— Наскільки знання, здобуті в університеті, допомогли

Вам у подальшій роботі невропатолога?

— Навчання дало мені міцну теоретичну та практичну основи, які стали визначальними в подальшій роботі лікарем-неврологом.

— Чи змінилося Ваше ставлення до професії?

— Свій шлях я розпочав у 1988 році, працюючи на ФАПі в Мукачівському районі. У 1998-ому почав трудитися лікарем-інтерном із неврології в Мукачівській центральній районній лікарні. Загалом медицині присвятив 28 років. За цей час моє ставлення до професії не змінилося — навпаки, стало ще більш усвідомленим. Якби мені довелося ще раз обирати спеціальність, я без вагань знову став би неврологом. Незважаючи на те, що за період роботи довелося побачити як світлі, так і складні боки професії, залишаюся відданим своєму покликанню.

— Як змінилася медицина від часу Вашого навчання у виші до сьогодні?

— Медицина змінилася суттєво. Це стосується як сучасних протоколів лікування, так і стрімкого розвитку діагностичного обладнання та медичних технологій. Сьогодні лікарі мають значно більше можливостей для точної діагностики й ефективного лікування.

— Що, на Вашу думку, є найважливішим у роботі сучасного медичного працівника?

— Любов до пацієнта та до обраного фаху, професіоналізм, стресостійкість і постійне прагнення до самовдосконалення. Також дуже важливо вміти вчитися в старших колег і переймати їхній досвід.

— Що б Ви порадили нинішнім студентам медичного факультету УжНУ?

— Знайти гармонію між навчанням і відпочинком, дбати не лише про знання, а й про здоров'я. Медична освіта потребує значних зусиль, тому важливо вміти підтримувати баланс і не втрачати мотивацію.

— Що для Вас означає День медичного працівника?

— Це особливе свято, коли ми можемо на мить зупинитися, привітати одне одного та згадати про важливість професії. Бажаю колегам і майбутнім лікарям міцного здоров'я, професійного розвитку, наснаги, удачних пацієнтів. Нехай любов до своєї справи допомагає долати труднощі та надихає на нові звернення.

Професійний шлях Альберта Ілліча вкотре доводить, що знання, здобуті в університеті, є надійною основою для досягнень у майбутньому. Досвід і поради співрозмовника можуть стати цінним орієнтиром для теперішніх студентів медичного факультету нашого закладу, які лише розпочинають нелегкий шлях у медицині.

Р. С. Із нагоди професійного свята бажаємо всім медичним працівникам міцного здоров'я, наснаги та успіхів у благородній справі служіння людям.

Олександра Меденці,
студентка
відділення журналістики

Зелене світло для мрії

У житті є різні дороги, і не всі з них позначені на картах. Одні ведуть до омріяного фаху та завершуються дипломом, інші відкриваються після першого повороту ключа в замку запалювання. І якщо університет допомагає знаходити правильний шлях у професії, то автошкола УжНУ вчить упевнено долати кілометр за кілометром уже на справжньому асфальтному покритті. Саме тут і я робила перші кроки до отримання водійського посвідчення.

Наша автошкола є однією з найкращих в Ужгороді. Станом на сьогодні її оцінка в «Google» становить 4,8 із 5. Хоч заклад і працює на базі університету, стати курсантом може кожен. Наразі тут навчаються як викладачі й студенти, так і чимало людей, не пов'язаних із вишем.

Автопарк складається з нових транспортних засобів — чистих, доглянутих, оснащених кондиціонерами та гідропідсилювачами. Колектив автошколи поєднує професіоналізм, сучасні методи й індивідуальний підхід — усе заради того, щоб курсанти успішно склали іспити. Наприклад, більшість слухачів теоретичного курсу правильно вирішують тести в сервісному центрі вже з першої спроби.

«Директор Іван Ярославович Шпонтанак — людина, котра любить свою роботу. Він стежить за рейтингами, роботою команди, станом автомобілів і тим, аби про автошколу знали не тільки в місті, а й в області та за її межами. Ми маємо реальні відгуки, за останній рік здобули багато призових місць», — ділиться враженнями інструктор Андрій Чобаль, котрий також неодноразово отримував найвищий рейтинг серед інструкторів України (щомісячні підсумки на основі відгуків), а торік на змаганні у Львові посів 13 місце зі 100.

Понад рік тому Андрій Михайлович склав теоретичний іспит із 60 питань, підтвердив

практичні навички на майданчику та вулицях Львова — і став автоінструктором. Потім тренувався далі: брати орієнтири, спілкуватися з тими, хто сидить за кермом... Наголошує: щоб навчати, слід мати досвід водіння як наодинці, так і поруч з іншою людиною: «На мою думку, інструктор — психолог, який повинен розуміти курсанта. Іноді варто зробити зауваження, іноді поспіяти, іноді підтримати. У кожного є потенціал і кожен зможе їздити: декому вистачить 40,5 годин, декому потрібно більше».

За словами А.Чобалю, ідеального учня не існує. Насправ-

ді вирішальну роль відіграє наставник. «Говорити курсантові: «Ти не можеш, у тебе не вийде» або «життя тебе навчить» замість пояснення — неправильно», — уважає інструктор. Головне — не боятися й уважно слухати вказівки. Андрій Михайлович радить навчатися на власному досвіді, а не просто переглядати відео в інтернеті: «Інструктори показують усе зі свого боку, але зрозуміти, як правильно поставити руку на кермо, як натиснути педаль зчеплення людина зможе лише тоді, коли сама сяде в транспортний засіб».

Після навчання починається інший важливий етап для охочих здобути посвідчення — складання іспитів. Один із секретів успіху — випробовувати свої сили відразу після завершення курсів, приходити в сервісний центр кожні 11 днів. «Якщо щось незрозуміло, можна звернутися до інструктора й запитати, де саме була допущена помилка, як її уникнути наступного разу. У нашій автошколі курсантам усе пояснюють», — підсумовує А.Чобаль.

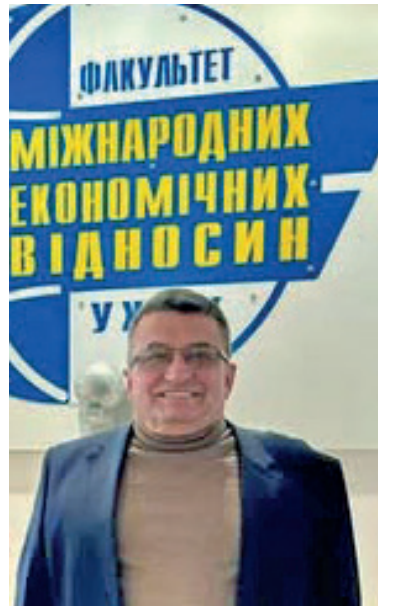
Я також навчалася в Андрія Михайловича й змогла на власному досвіді переконатися, що він знаходить підхід до кожного. На початку практичних занять хвилювання було значно сильніше, ніж упевненість. Не все виходило так, як хотілося; часто виникали труднощі. Стежити за дорожньою обстановкою, контролювати автомобіль і слухати пояснення одночасно здавалося майже неможливим, виснажувало. Проте поступово страх зникав. Я помітила, що почала почуватися за кермом значно спокійніше; а те, що раніше здавалося складним, робила краще, адже інструктор не просто вказував на помилки, а пояснював, як їх виправити, давав можливість відпрацювати кожну вправу.

Саме такий підхід допоміг не втратити запал і повірити у свої сили. Після другої спроби в сервісному центрі я почула омріяне: «Іспит складено». Зараз, тримаючи в руках водійське посвідчення, розумію, наскільки важливо було не загубити мотивацію. Тому можу сказати, що навчання залишило тільки приємні враження; і зокрема, рекомендую заняття з Андрієм Михайловичем!

На фото: авторка матеріалу з інструктором Андрієм Чобалем після отримання водійського посвідчення.

Софія Скиба,
«Погляд»

Професор Микола Палінчак — заслужений працівник освіти України!

Приємна звістка долетіла в УжНУ зі швидкістю звуку: до Дня Української Державності указом Президента України деканові факультету міжнародних економічних відносин присвоєно звання «Заслужений працівник освіти і науки України». У такий спосіб оцінено особистий внесок Миколи Михайловича в зміцнення української державності, розвиток освіти й науки в нашій країні. Відзначено й за сумлінне виконання професійного обов'язку, загалом багаторічну плідну науково-педагогічну діяльність, а також високий професіоналізм, активну громадську позицію, вагомий внесок у справі підготовки висококваліфікованих кадрів, розвитку міжнародної співпраці в системі освіти, за виховання молодого покоління.

Вітаємо очільника та весь колектив факультету з вагомим успіхом. Бажаємо Миколі Михайловичу нових досягнень.

Володимир Тарасюк,
«Погляд»

Навчання за програмою «Erasmus+»: особистий досвід Ольги Татарської

Навчання за кордоном — не лише про новий університет і пари іншою мовою, а й про першу справжню адаптацію до незнайомого міста, нових людей, іншого темпу життя та культури. Для студентів такі можливості відкриває програма «Erasmus+», яка дозволяє побачити освіту за межами звичного середовища й здобути досвід, що залишається в пам'яті значно довше, ніж просто навчальний семестр.

Історією участі в програмі поділилася Ольга Татарська, студентка другого курсу економічного факультету (освітня програма «Бізнес-економіка»). Дівчина навчалася в університеті міста Катанія (Італія) у весняно-літньому семестрі 2026 року.

Рішення взяти участь у програмі для моєї співрозмовниці було зумовлене передусім бажанням навчатися англійською мовою та здобути новий досвід спілкування з іноземною молоддю. Саме це, за словами Ольги, стало ключовою моти-

вацією для подачі заявки на програму «Erasmus+».

Перші враження від Італії виявилися яскравими та дуже емоційними. Дівчина згадує: «Після приїзду в Катанію насамперед відчула морське повітря й тепло; було дуже незвично після зими різко зануритись у теплий клімат». Університет також вразив: сучасний, добре організований простір, де студенти справді орієнтовані на здобуття знань.

Навчальний процес, за словами дівчини, має особливості. Викладачі ставляться до сту-

дентів зацікавлено. «Нам, звісно, робили певні поблажки через те, що ми вперше навчалися англійською», — зазначає учасниця програми. Водночас організація виявилася неідеальною: розклад змінювали, а навчальний план довелося коригувати. «Ми кілька разів вносили правки в «learning agreement» (угоду про навчання), і в підсумку не залишилося жодного предмета, який ми обирали спочатку», — розповідає студентка. Через перетини дисциплін і мовний бар'єр довелося обрати інші курси, зокрема й магістерського рівня.

Серед викликів О.Татарська відзначає навчання на складніших курсах та адаптацію до рівня цін. Водночас, за словами Ольги, одним із найважливіших кроків для комфортної взаємодії стало активне спілкування з іншими студентами на початку обміну: «Найважливіше, що я хочу порадити, — у перші дні одразу знаходити друзів, які вже живуть тут і можуть поділитися досвідом та допомогти». Найбільше ж дівчину вразили ви-

кладачі, котрі відповідально й зацікавлено ставляться до навчання, та сама Катанія. «Проживши тут майже пів року як студентка, закохалася в атмосферу, красу, тепло й море», — зізнається Ольга.

Поза навчанням життя в Італії виявилось насиченим і подієвим. Студентка активно подорожувала містами країни, відкривала нові місця та знайомилася з молоддю з різних країн.

Важливою складовою досвіду стала участь в організації «ESN» (загальноєвропейська студентська організація), у якій О.Татарська долучалася до різноманітних заходів і подій. За цей час дівчина також змогла сформувати коло друзів.

Підсумовуючи досвід, студентка радить подаватися на участь у програмі «Erasmus+», зазначаючи, що це — чудова нагода для вдосконалення знань, відкриття нових країн, ознайомлення з іншими культурами та повноцінного студентського досвіду. «Тим, хто сумнівається, рекомендую по-

даватися одразу, а сумніватися вже потім. Бо коли пройде відбір, то, повірте: відмовлятися ви точно не захочете», — з усмішкою додає Ольга.

Марія Смерека,
студентка
відділення журналістики

«Норма чи тривожний дзвіночок?»

В Ужгороді обговорювали приховані вияви домашнього насильства

У Закарпатській універсальній науковій бібліотеці імені Федора Потушняка відбувся семінар-гра із запобігання домашньому насильству «Норма чи тривожний дзвіночок?» Захід організували в межах проекту «Простір єдності та підтримки» за сприяння Карпатського фонду. Спікерками стали координаторка проекту «ТатоHub» в Ужгороді, бібліотекарка Євгенія Напуда та фотографія, тренерка соціальної підтримки військовослужбовців і ветеранів Кетрін Кіш.

Під час теоретичної частини учасники дізналися, що домашнє насильство може виявлятися у фізичній, психологічній, економічній та сексуальній формах. Фізичне насильство дає про себе знати через побиття, штовхання, нанесення тілесних ушкоджень або обмеження свободи пересування. Психологічне — образи, приниження, погрози, залякування, переслідування та надмірний контроль. Економічне насильство полягає в позбавленні житла, коштів чи документів, забороні працювати або навчатися. Сексуальним насильством вважаються будь-які сексуальні дії без добровільної згоди людини.

Окрему увагу приділили так званому колу насильства. За словами спікерок, найчастіше все починається саме з психологічного тиску: кривдник обмежує коло спілкування людини, контролює її телефон, листування та пересування. Згодом можуть з'являтися вияви економічного насильства, коли людина втрачає можливість самостійно розпоряджатися власними коштами. Наступними етапами нерідко стають сексуальне та фізичне насильство.

Також на зустрічі учасникам розповіли про законодавчі механізми захисту постраждалих. Зокрема, до уваги взято Закон України «Про запобігання

та протидію домашньому насильству», статтю 173-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення та статтю 126-1 Кримінального кодексу України.

Під час зустрічі спікери нагадали присутнім про можливості отримання допомоги. У разі домашнього насильства слід звернутися до поліції за номером 102, на урядову гарячу лінію 15-47, Національну гарячу лінію з протидії домашньому насильству (0 800 500 335 або 116 123), а також на дитячу гарячу лінію (0 800 500 225 або 116 111). Окремо була озвучена лінія психологічної підтримки для чоловіків — 2345, адже від домашнього насильства можуть потерпати не лише жінки.

За словами Є.Напуди, під час війни кількість випадків домашнього насильства в Україні суттєво зросла. «Я хочу допомогти своїй знайомій, яка зараз перебуває у складних стосунках

і стикається із психологічним насильством. У зв'язку з обставинами не можу безпосередньо з нею контактувати, тому навіть публікація з номерами гарячих ліній може стати для когось важливим сигналом і шансом на підтримку», — додала Є.Напуда.

Після теоретичної частини учасники долучилися до інтерактивної гри, яку провела К.Кіш. Присутні аналізували різні життєві випадки та визначали, чи вони є нормою в стосунках, тривожним сигналом або виявом домашнього насильства. Серед прикладів: контроль телефона партнера, заборона спілкуватися з друзями, ревності, обмеження права на працю та інші поширені ситуації. Спікерка наголошувала, що важливо зважати на контекст кожної історії, адже окремий випадок не завжди свідчить про насильство, проте сукупність червоних прапорців може бути серйоз-

ним приводом замислитися над безпечністю стосунків.

Друга вправа допомогла учасникам оцінити власні відчуття у взаєминах. Аналізували твердження та визначали, чи є описані ситуації комфортними й безпечними, чи можуть свідчити про психологічний тиск.

Наприкінці заходу присутні поділилися особистими історіями. Говорили про випадки, коли сусіди викликали поліцію через сімейні конфлікти, про складність розпізнавання насильства та важливість своєчасного звернення по допомогу.

Є.Напуда зазначила, що бібліотека сьогодні є не лише місцем зберігання книжок, а й сучасним інформаційним та просвітницьким простором: «Для нас важливо, що на такі зустрічі приходять люди різного віку, статі та соціального статусу. Ми прагнемо донести суспільно важливу інформацію та

створити простір для відкритого діалогу й підтримки».

Своєю історією поділилася й К.Кіш, яка пережила домашнє насильство та нині активно займається просвітницькою діяльністю: «Я знаю з власного досвіду, наскільки важко наважитися просити про допомогу. Саме тому сьогодні відкрито говорю про цю проблему. Кожна людина повинна знати, що вона не самотня і що є фахівці та організації, готові підтримати у складній ситуації».

Захід став нагодою не лише почути корисну інформацію, а й укотре нагадав: домашнє насильство не можна виправдовувати чи замовчувати. Чим раніше людина звернеться по допомогу — тим більше шансів захистити себе та близьких.

Аліна Красновська,
студентка
відділення журналістики
Фото Ксенії Рябой

Практика, що формує професіоналів: досвід студентів

...Третьюкурсники-журналісти практикуються на телеканалах Ужгорода. Кожен день – зйомка сюжетів, спіл-

кування з людьми та робота в ефірі. Іноді є час підготуватися, а буває, доводиться за лічені секунди зорієнтуватися на місці, швидко адаптуватися до ситуації й знаходити спільну мову з незнайомцями. Саме за таких умов студенти швидко набувають професійних навичок.

Враженнями поділилася **Софія Скиба**, яка проходила практику на телеканалі «TV 21 Унгвар»: «Спершу дуже боялася складних завдань і великих подій, але все виявилось значно легше. Колеги пояснюють, підтримують і допомагають. Ходити на заходи й говорити з людьми не так страшно, як уявляла. Було цікаво взяти інтерв'ю на змаганнях зі спортивного орієнтування: дізналася чимало нового. Сумніви щодо професії повністю розвіялися».

Максим Костик теж набував

практичних навичок на згаданому телеканалі: «Особливих очікувань не мав, щоб не розчаровуватися. Застосовую знання, накопичені за роки навчання. Записувати коментарі – завжди стрес, але університетські дисципліни навчили викручуватися. Поки знімав найбільше сюжетів про футбол, але планую спробувати себе і в інших темах: побувати на громадських заходах і культурних подіях».

Про досвід проходження практики в клініці «Smile» у Мукачеві розповіла студентка 3 курсу стоматологічного факультету **Джулія Аль-Іная**: «Очікування виправдались, адже лікарі наочно все демонстрували та допомагали виконувати маніпуляції. Ставлення до обраної сфери в мене не змінилося, бо вже тривалий час працюю за спеціальністю.

Найдивніше, із чим доводилося мати справу, – пліснява. Я досліджувала препарати від плісняви та їхню токсичність на живих організмах. Саме цю клініку обрала тому, що розташована в рідному місті, до того ж там чудові спеціалісти».

Практика стала для студентів можливістю не лише перевірити знання за реальних умов, а й здобути безцінний досвід роботи. Майбутні журналісти навчаються швидко створювати якісний контент, а медики вдосконалюють професійні навички під керівництвом досвідчених фахівців. Завдяки практикам молодь може краще зрозуміти обрану професію та зробити впевнений крок до майбутньої кар'єри.

Анастасія Волкова, студентка відділення журналістики

Що насправді мотивує студентів у навчанні

Той, хто перестає вчитись, стає старим – незалежно від віку
Генрі Форд

Запитайте студента про мету навчання в університеті – і найчастіше відповідь буде простою: «Щоб отримати диплом». Проте з часом, коли з'являються дедлайни, оцінки та регулярна підготовка до занять, стає зрозуміло, що цього пояснення недостатньо для щоденної роботи. Що ж насправді змушує нас відкривати ноутбук о другій ночі та йти на перші пари?

Мотивація у виші не є стабільною. Вона змінюється залежно від предметів, навантаження, складності матеріалу й навіть просто настрою. У різні моменти вона може триматися на обов'язку, іноді – на інтересі або ж узагалі з'являється лише час від часу. Здатні впливати й інші чинники, як, до прикладу, творча складова.

Одним з основних факторів лишається, звісно, і необхідність виконувати навчальні вимоги: завдання, модулі, іспити. Усе це створює певний ритм навчання й змушує тримати темп, навіть якщо предмет не завжди цікавий. У цьому випадку мотивація з'являється у зв'язку з відчуттям відповідальності та необхідністю «встигнути», а через інтерес. Вона допомагає не випадати з процесу, навіть коли натхнення небагато.

Утім, із часом більше значення починає мати розуміння, навіщо взагалі вивчаєш той чи інший матеріал. Це може з'являтися поступово: через приклади на заняттях, практичні завдання або проекти, які виходять за межі формального виконання. У такі моменти навчання сприймається інакше: як щось більш прикладне та змістовне.

Окремо варто згадати про пізнавальний інтерес. Він не завжди передбачуваний: якась тема може здатися звичайною на початку, але з часом починає викликати бажання розібратися. Саме цей інтерес часто стає стійкішим, ніж зовнішні вимоги. Це те, що тримається не на оцінках чи дед-

лайнах, а на власному бажанні зрозуміти більше й дійти до суті.

Важливу роль відіграє й навчальне середовище. Студенти впливають одне на одного більше, ніж здається: спільна підготовка, обговорення матеріалу, обмін конспектами або навіть короткі пояснення перед заняттями допомагають краще розуміти складні теми й не випадати з темпу навчання. Часто достатньо простої розмови з одногрупниками, аби розкласти на полиці те, що здавалося заплутаним. Також важливо, що в такому середовищі легше зберігати ритм навчання: коли інші працюють і готуються – це певною мірою теж мотивує не відставати.

Ще одним важливим чинником є відчуття власного прогресу. Воно не завжди помітне одразу й рідко виявляється різко. Частіше – як поступові зміни, що стають помітними тільки з часом: завдання, які раніше здавалися складними або незрозумілими, починаєш виконувати швидше й упевненіше; матеріал, що викликав труднощі, поступово стає логічним; з'являється менше напруги під час підготовки до занять або іспитів. Такі зміни часто не помітні в моменті, але саме вони формують відчуття руху вперед і поступово впливають на внутрішню мотивацію.

У підсумку мотивація студентів складається з поєднання різних складових. Серед них – навчальні вимоги, інтерес до змісту дисциплін, усвідомлення практичного значення вмінь, вплив середовища та власне відчуття прогресу. Жоден із вищеназваних факторів не є постійним або самодостатнім. Упродовж навчання вони змінюються, зміщують акценти та по-різному виявляються в конкурентні періоди, іноді навіть непомітно для самого студента.

Марія Смерека, студентка відділення журналістики

Покоління, виховане книжками

Історія видавництва, що стало частиною дитинства

Іван Малкович... Завдяки цій людині тисячі українських дітей виросли не просто на «книжках», а на справжніх мистецьких виданнях, де українська мова звучала сучасно, красиво, магічно. Мова про поета з Івано-Франківщини та засновника дитячого видавництва «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА», автора знакових збірок «Білий камінь», «Ключ», «Із янголом на плечі». Ніжні, світлі вірші пана Івана («Молитва до ангела», «Отакий роззява», «Свічка букви Ї», «Подорожник...») часто адресовані дітям, але глибоко торкаються й дорослих. Таке поєднання поетичної та видавничої діяльності поступово сформувало діяча як одну з помітних постатей сучасної української культури.

Ім'я може здатися комусь «не таким уже й знайомим», але вплив І.Малковича на наше дитинство справді є значним. Це видавництво стало першим приватним дитячим видавництвом незалежної України (засноване 1992 року) і фактично задало новий стандарт якості української книжки.

Пам'ятаєте, як у руках з'являлося важке, із запахом друкарської фарби видання з твердою палітуркою й ілюстраціями, від яких не відірвати очей? Тут українською заговорив Гаррі Поттер (і пан Іван зробив це одним із перших у світі!) Переклад В.Морозова, ілюстрації В.Єрка, висока якість друку – усе це зробило чарівника рідним для

українського читача. Багато хто з нас уперше поринув у світ магії саме українською. Але «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА» – не тільки про Гогвортс. Це сотні назв, які формували смаки цілого покоління: ілюстровані українські народні казки: «Сто казок», «Український алфавіт», «Ліза та її сні», «Велике місто, маленький зайчик, або Мед для мами», класика у вишуканому оформленні (від Шевченка й Франка до Андерсена й Керролла). Видавництво завжди робило акцент на тому, щоб книжка була не просто текстом, а повноцінним мистецьким витвором. Над ілюстраціями працювали справжні майстри: Владислав Єрко, Кость Лавро, Катерина Штанко, Євгенія Гапчинська та інші художники, чії малюнки самі по собі стають класикою.

Для нас, студентів, це важливо не лише як ностальгія. Це питання культурної ідентичності та звички до якісного контенту. Дитина, яка звикла до красивої української книжки, із більшою ймовірністю продовжить читати рідною мовою в університеті. Вона краще відчуває її, розвиває уяву, критичне мислення та емоційний інтелект. У час, коли інформаційний потік не зупиняється ні на хвилину, саме любов до якісного читання допомагає зберегти здатність аналізувати.

І.Малкович – не просто видавець. Він поет, який особисто контролює процес від вибору тексту до останнього штриха в дизайні. Підхід засновника куль-

тового видавництва ілюструє: українське може бути конкурентоспроможним, красивим і затребуваним. У 90-і та 2000-і, коли ринок був переповнений російською продукцією, видавництво виборювало простір для нашої мови. І перемогло.

Сьогодні, коли ми вже дорослі, варто інколи озирнутися й подякувати тим, хто формував наше дитинство. Не лише батькам, а й людям, які тихо, наполегливо робили українську книжку престижною та цікавою.

Тож наступного разу, коли шукатимете подарунок молодшому брату, сестрі чи просто «добру книжку для себе», зверніть увагу на обкладинки з «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГІ». Адже знайомі з дитинства видання іноді можна побачити по-новому як частину власної історії...

Аліна Красновська, студентка відділення журналістики
Фото з відкритих джерел

Вітаємо нашу колегиню!

Редакція газети «Погляд» поспішає поділитися з вами, наші любі читачі, неймовірно світлою та радісною новиною! Та, чий талант, натхнення й чуйне серце вже багато років поспіль творять особливе обличчя нашого часопису, поєднала свою долю з коханим. Наша чарівна Мирослава Гараздій вийшла заміж! Від щирого серця вітаємо її та судженого Святослава Марголича з днем народження їхньої сім'ї! Нехай ваша спільна дорога буде встелена ніжністю, а кожен день починається з обіймів та теплої усмішки. Бажаємо, щоб вогнище вашого кохання ніколи не згасало, оселя повнилася затишком і злагодою, а доля дарувала лише добрі новини та здійснення найзаповітніших мрій. Бережіть одне одного, тримайтеся міцно за руки й будьте безмежно щасливими під мирним українським небом!

Каріна Соскида: від ужгородських «Карпат» до фіналу єврокубка

Про емоції після фіналу, адаптацію за кордоном, мотивацію та майбутнє

Каріна Соскида – гандболістка з Ужгорода, студентка 4 курсу факультету здоров'я та фізичного виховання УжНУ, майстер спорту України міжнародного класу. У 2024 році представляла наш виш на XIX Всеукраїнській літній Універсіаді з гандболу, де команда університету стала срібною призеркою. Каріна є однією з найперспективніших українських гравчинь, лінійною/лівою півсередньою, яка виступає за словацький клуб «НС Іувента Мічаловце». У сезоні 2025/2026 разом із подругами в команді стала віцечемпіонкою Європейського кубка ЄГФ, а також є важливою частиною жіночої збірної України.

– Ви вдруге стали віцечемпіонкою Європейського кубка ЄГФ. Які емоції переполювали після фінального матчу з «Гуардесом»?

– Ми були готові до того, що іспанська команда сповідує «інший» гандбол. Гравчині напрочуд швидкісні, володіють сильними індивідуальними навичками суперництва. Моя команда була близькою до того, щоб узяти цей кубок, близькою вдруге... Плідно працювали над своїми діями, вивчали гру конкуренток. Звичайно, перше відчуття в усіх – розчарування... Знову розчарування, спустошення, злість, сором, а потім великий жалі, що не вистачило сил, можливостей, насаги...

– І все ж срібний результат – теж результат! Що він для Вас у цьому сезоні означає?

– Для мене сезон був найважчим. «Іувента» розпочала виступи в чехо-словацькій «Мол лізі» з поразок, що призвело до зміни головного наставника гандбольного клубу. Перелаштування ігрової стратегії, емоційна нестабільність, зрештою, травми не дали змоги показати гідний результат підготовки в міжсезонні. Наслідок усіх цих подій – неможливість виступу за національну збірну України в матчах проти збірної Латвії та іграх регулярного чемпіонату. Поразка ж у фіналі європейського гандбольного Кубка є болючою для мене, але такою, яка подарувала цінний досвід, дала поштовх до подальшого руху й ще більшої роботи над собою. Водночас є за що й порадіти: «Іувента» стала 16-разовою чемпіонкою Словацьчини, а моя збірна визмала місце у фінальній частині європейського чемпіонату, який відбудеться 3–20 грудня цього року в польському Катовіце.

– Що у фінальних матчах запам'яталося найбільше: якийсь конкретний кидок, захист чи емоції команди?

– Звичайно, усі дівчата хотіли перемогти, ми були налаштованими та вмотивованими. Коли грає команда – ми є одним організмом: кожна гравчиня працює на загальний результат, і ти емоційно радієш кожному відбитому чи закинутому м'ячеві, кожним удалим захисним діям, контратаці чи блокувці, удалим комбінаціям. Підбадьорюєш подруг, чи вони кажуть тобі слова підтримки. Тому після фінального свистка, коли результат став зрозумі-

лим для всіх, емоції від поразки або перемоги варто пережити разом, проаналізувати гру, дати собі час прожити цей стан і перемкнутися на підготовку до наступного матчу.

– Як Ви адаптувалися до життя та гри в Словацьчині?

– Розпочала виступи за юніорську команду «Іувента» в 2022 році. Тоді в Михайлівці з Ужгорода тимчасово переїхали декілька дівчат, щоб не втрачати ігрову та фізичну форми. Адаптація місяців тренуватися в рідному місті через початок війни не було можливості. Моя гра сподобалася тренерському штабові та керівництву клубу, і мені запропонували залишитися та грати в подальшому за їхню команду. Обставини склалися так, що свої ігрові навички показувала не лише в молодіжній команді, а й у складі основного клубу Земплінського краю. Комунікації було багато: дівчата в молодіжній команді, основному клубі, багато легіонерок із Бразилії, Аргентини, Сербії, Польщі, Північної Македонії, Ісландії, Чорногорії. Словацьку мову вивчила швидко, з іншими спілкувалася англійською. Звичайно, спочатку незвично, навіть дивно (не так, як звикла), але в молодіжній команді відразу стала лідеркою, а старші колегині підтримували порадами. Ігор вистачало. Звичайно, чимало помилялася в них, проте мене тоді сприймали як молоту гравчиню, тому максимально позитивно намагалися сприяти адаптації в команді.

– У чому головна відмінність словацького гандболу від українського?

– Зараз український гандбол переживає нелегкі часи. Команди жіночих та чоловічих чемпіонатів молоді й амбітні. Є багато талановитих гравців, які своїми діями захоплюють погляди глядачів, деякі дівчата є моїми колегинями в збірній. Мені дуже хочеться, щоб гандбол в Україні був більш конкурентоспроможним, щоб усі команди претендували на медалі, щоб результати матчів ставали менш прогнозованими. Я стежила за сезоном 2025/2026 у жіночій Суперлізі. Симпатизую командам із Рівного та Києва, проте завжди палко вболіваю за рідні «Карпати». У словацькому чемпіонаті грають 4 команди, у чехо-словацькій лізі – 12. Кожен поєдинок – відповідальний, не схожий на попередній. Твоя команда може бути фаворитом у протистоянні, але

результат іноді складається на користь тих чи інших суперниць. І це завжди тримає в тонусі, розслабитися неможливо: легких, «прохідних» матчів не буває, на кожну гру – максимальна концентрація.

– Які найскладніші суперники були в цьому єврокубковому сезоні?

– Минулий єврокубковий сезон розпочали з 1/16. Упевнено подолали голландський «HV Quintus» та «ŽRK Split 2010» із Хорватії, ще один нідерландський клуб «Cabooter Fortes Venlo». Нелегкими видалися й матчі проти турецької команди «Bursa Büyükşehir BSK». За результатами двох матчів, нам удалося пройти суперниць лише в один закинутий м'яч. Матчі були напрочуд драматичними, однак ми знайшли сили, щоб закінчити протистояння на свою користь. Ну і, звичайно, матчі проти іспанського «Club Balonmán Atlético Guardés». Результат ще свіжий у пам'яті й дає розуміння, що поразка – не кінець, а частина шляху спортсмена. Показує, над чим ще потрібно працювати, робить команду сильнішою.

– Ви – майстер спорту України міжнародного класу. Коли й після яких змагань Ви зрозуміли, що можете грати на високому європейському рівні?

– Я самокритична. Багато працюю над собою, іноді переступаю через своє «я», проводжу самоаналіз. Під наставництвом багатьох тренерів маю змогу вивчати щось нове, удосконалювати набуте, розвивати техніко-тактичні дії гри. Уважаю, що немає межі для вдосконалення. За кожним виграєм матчем – наполеглива праця, багато годин виснажливої роботи, травм, відновлення після яких не є легким. Утім, якщо віриш у себе, знаходиш опору з боку близьких – обов'язково все вдасться! Кожен спортсмен завжди вірить, що попереду більш високі вершини, які будуть підкореними.

– Хто є Вашим головним наставником або людиною, яка найбільше вплинула на спортивну кар'єру?

– Звичайно, це – моя перша тренерка Діана Беке. Саме вона вимогами до дисципліни, ігрової віддачі заклала в мені той фундамент, на якому зараз вибудовується професійна гра в спорті вищих досягнень. Також немало роль у моєму становленні як спортсменки відіграють батьки. Вони завжди підтримують, допомагають, наставляють.

– Як удається поєднувати навчання з професійними тренуваннями та іграми за кордоном?

– Я вдячна всім викладачам навчального закладу, керівництву мого факультету, зокрема декану Едуардові Сивохопу, завідувачці кафедри фізичного виховання Наталії Семаль за розуміння й сприяння в навчальному процесі, створення спеціальних умов для професійних спортсменів. Відверто: розумію, що такі студенти, як я, завжди вимагають особливого ставлення, адже через щільний графік спортивно-масових заходів нам не вдається достатньо відпрацьовувати навчальні години, вчасно виконувати теоретичні та практичні завдання. Тож дуже дякую наставникам!

– Що Вас найбільше мотивує продовжувати виступати на високому рівні?

– Я займаюся спортом із чотирирічного віку. Гандбол у моєму житті вже 12 років. Як би не було складно, як би моментами не хотілося опустити руки, розумію, що це – моє життя! Довкола спорту – усі події. Важко уявити себе в іншій ролі, хоч життя непередбачуване й усе може змінитися. Головне для спортсмена – здоров'я. Кажу це як людина, котра зараз – на складному відновлювальному етапі після важкої травми.

– Як відновлюєтеся після важких матчів і навантажень?

– У клубі працюють фахівці з відновлення. Усі засоби є дієвими. До цього додати ще здоровий сон та смаколик у вигляді морозива чи тортика – і життя вдалося!

– Чи плануєте спробувати себе в іще сильніших європейських лігах?

– Час покаже, таке загалом важко прогнозувати. Сильні ліги вимагають більшого досвіду та підготовки. Тепер хочеться набратися впевненості, матчевої практики, надійності в ігрових діях.

– Після закінчення університету бачите себе тільки в гандболі чи є думки про тренерську роботу або іншу діяльність у сфері спорту?

– Мені подобається працювати з дітьми. У клубі діє програма, яка надає практичну допомогу в проведенні тренувань із маленькими спортсменами. Мене часто долучають до такого процесу. Можу ще більше використовувати теоретичні знання, здобуті у виші, на практиці. Цей досвід безцінний, адже спортивна кар'єра не вічна, а майбутня професія дає шанс передати

свій досвід майбутньому поколінню юних спортсменів.

– Який найсмішніший, найнезвичніший момент стався з Вами за час кар'єри?

– У євросезоні 2023/2024 ми також вийшли вперше у фінал. Тоді на radoшах кинули головного тренера Петера Костку одягненим у басейн. Раділи як діти!

– Що б порадили дівчатам, які тільки починають займатися гандболом і мріють про професійну кар'єру?

– Відповідально ставитися до тренувань. Наставника поважати не менше, ніж своїх батьків, його слова не тільки слухати, а й чути. Виконувати все, що каже. Обов'язково в комплексі. Тоді це дасть позитивний результат!

– Яку підтримку відчуваєте з рідного університету та, зокрема, із факультету?

– Керівники, викладачі, однокурсники радіють моїм досягненням у клубі та національній збірній. Приємно знати, що маю підтримку від великої кількості людей, котрим небайдужий мій професійний розвиток. Чотири роки пролетіли як одна мить, хочеться продовжити навчання, щоб і надалі мати змогу здобувати цінні знання. Вони обов'язково знадобляться в майбутньому!

Н.Семаль розповіла: «Каріна – одна з найвідповідальніших і найдисциплінованіших студенток нашого факультету. Успішно поєднує навчання за індивідуальним графіком зі спортивною кар'єрою, виконує завдання й демонструє добрі результати. Попри щільний графік тренувань і змагань, залишається працюючою. А ще ввічлива та відкрита. Є прикладом для інших студентів, адже продовжує сімейні спортивні традиції: мама також навчалася на нашому факультеті й грала в гандбол. Пишаємося Каріною, бажаємо їй успішного завершення бакалаврату та продовження навчання в магістратурі».

Тим часом К.Соскида й надалі надихає відданістю спорту, наполегливістю й любов'ю до гандболу. Попереду – виступи за збірну України на чемпіонаті Європи, нові виклики в клубній кар'єрі. Бажаємо спортсменці перемог та швидкого відновлення після травми.

Дар'я Ванжа,
студентка
відділення журналістики
Фото з факультету здоров'я та фізичного виховання

УжНУ долучився до форуму «Карпатська зміна»

На Закарпатті відбувся перший форум «Карпатська зміна» – масштабна ініціатива, спрямована на підтримку дітей із прифронтових куточків держави. Проект реалізують за під-

тримки Президента України. Це оздоровчі, освітні й пізнавальні заходи для юних учасників.

До форуму долучилися понад 250 дітей, які відпочивали в оздоровчих таборах краю. Для них підготували активності, покликані урізноманітнити дозвілля та сприяти розвитку зацікавленості, ознайомити з наукою та новими можливостями для навчання.

Активну участь у заході взяли представники Ужгородського національного університету. До презентації освітніх і наукових

можливостей закладу долучилися викладачі та студенти різних факультетів, які підготували для дітей інтерактивні локації та пізнавальні демонстрації.

Один із майданчиків взаємодії, представлених альма-матер на форумі, реалізувала команда «Хіміки-експериментатори». У її складі працювали завідувач кафедри неорганічної хімії, доцент Олександр Кохан і студентки ННІХЕ Поліна Мішковська, Софія Календіна та Аліна Дьордій. Ужнівці продемонстрували серію видовищних хімічних дослідів,

які викликали жвавий інтерес серед дітей та гостей заходу.

Загалом форум зібрав представників органів влади, освітян та громадських діячів. Серед почесних гостей були Прем'єр-міністр України Юлія Свириденко, заступник керівника Офісу Президента Віктор Микита, голова Закарпатської обласної ради Роман Сарай, в. о. ректора Ужгородського університету Володимир Смоланка, директорка департаменту освіти і науки, молоді та спорту Закарпатської обласної військової адміністрації

Мари́я Марусинець та інші учасники заходу. Він став майданчиком для спілкування, нових вражень та ознайомлення дітей із різними сферами науки й освіти. Для УжНУ участь у такому заході – можливість представити здобутки та підтримати молоде покоління, яке сьогодні особливо потребує уваги, турботи та позитивних емоцій.

Максим Сурін,
студент
відділення журналістики
Фото із сайту Київської
військової адміністрації

Три міфи про психологів

Професія психолога останніми роками привертає дедалі більше уваги молоді. Абітурієнти охоче обирають цей напрям навчання, адже він допомагає краще зрозуміти емоції, поведінку та міжособистісні взаємини. Водночас зі зростанням популярності такого фаху навколо нього численні міфи й стереотипи. У суспільстві нерідко виникають хибні уявлення про роботу психологів, їхні можливості та роль у житті людини. Через це названу професію часто сприймають відірвано від реальності. Про поширені стереотипи щодо психологів розповіла першокурсниця Анна Меліка (спеціальність «Психологія», на фото).

Міф № 1. Психологи читають думки

Одним із найпоширеніших є переконання, що психолог може без слів зрозуміти, про що думає людина. А.Меліка переконана: такий стереотип часто виникає через нерозуміння особливостей професії. «Якщо людина сама не відкривається,

спеціаліст не може знати, що саме вона відчуває або про що думає», – пояснює студентка. Насправді робота психолога ґрунтується на уважному слуханні, спостереженні та професійному аналізі інформації, яку людина повідомляє під час консультації. Фахівець звертає увагу не лише на слова, а й на емоційний стан, особливості поведінки, реакції, спосіб мислення... Саме тому іноді здається, що психолог бачить наскрізь. Проте такі висновки є результатом професійних знань і практики, а не надприродних здібностей. Психолог допомагає людині краще зрозуміти власні думки та переживання, але водночас не може знати те, чим хтось не готовий поділитися.

Міф № 2. Психологи постійно аналізують усе навколо

Не менш поширеним є міф про те, що психологи постійно аналізують кожного співрозмовника навіть у повсякденному житті. «Коли люди дізнаються, що я навчаюся на

психолога, часто жартують: «Ти вже мене проаналізувала?» Насправді в мене немає такої потреби чи бажання», – розповідає Анна. Студентка зазначає, що психологи, як і представники будь-якої іншої професії, мають особисте життя та звичайне коло спілкування. Водночас стереотип виник не випадково. Завдяки знанням із психології фахівці можуть краще розуміти особливості поведінки, помічати певні типові реакції та припускати, як людина може відреагувати в тій чи іншій ситуації. Тому твердження про те, що психологи постійно аналізують усіх навколо, є радше поширеним міфом, ніж реальністю.

Міф № 3. Психологи завжди знають, як вирішити будь-яку проблему

Ще один поширений стереотип – психолог нібито має готові відповіді на всі життєві питання. «Насправді фахівець не може вирішити проблему замість людини. Він може допомогти краще зрозуміти

ситуацію, але остаточне рішення слід завжди приймати самостійно», – зазначає А.Меліка. За словами студентки, кожна життєва ситуація є індивідуальною, тому немає універсальної поради, яка підійшла б усім. Під час роботи психолог допомагає розібратися з думками й переживаннями, побачити можливі шляхи виходу із ситуації та звернути увагу на те, що раніше могло залишатися непоміченим. Саме тому роботу психолога не варто сприймати як пошук швидких відповідей. Насамперед це – спільний процес, у якому фахівець супроводжує та допомагає знайти рішення, яке буде найкращим. «Психолог не вирішує проблеми за когось, а допомагає знайти власний шлях до розв'язання питань», – підсумовує співрозмовниця.

На завершення Анна поділилася враженнями від навчання. Каже: перший курс виявився цікавим і пізнавальним, навчання допомогло по-новому поглянути на поведінку та спілкування. Радить абітурієнтам не боятися обирати цю

спеціальність, якщо їм цікаво працювати з людьми та краще розуміти себе й оточення.

Марія Смерека,
студентка
відділення журналістики

Більше, ніж просто одноклассники

Ще в червні світ відзначав Міжнародний День друзів – людей, які роблять життя яскравішим. Але хто ж такі друзі? Ми почали усвідомлювати це слово ще з ранніх років, коли ділилися іграшками в пісочниці або разом утікали з уроків. Саме тоді вперше вчилися довіряти, підтримувати та ділитися важливими моментами життя. Із роками змінюються обставини, люди навколо нас і ми самі, проте потреба мати поруч «своїх» постійно залишається актуальною.

Коли ж настає період вступу до університету, багато хто хвилюється не лише через навчання, а й через те, чи вдасться знайти нових друзів. «Мене там ніхто не прийме», «я ні з ким не подружусь, і всі вже матимуть свої компанії» – такі думки точно хоч раз виникали чи не в

кожного першокурсника. Однак насправді університет часто стає місцем, де народжуються одні з найміцніших дружніх стосунків. За всі роки навчання поруч із нами з'являються ті, хто не просто одноклассники, а свідки наших перемог, труднощів і найтепліших моментів. Саме про таких людей тут розповідають і наші студенти.

Для першокурсниці **Юлії Кирилик (освітня програма «Дошкільна освіта»)** дружба в університеті розпочалася в перший день навчання. Майбутню подругу та одноклассницю зустріла 1 вересня під час урочистостей. Каже: справжній друг – людина, готова допомогти з навчанням, пояснити складну тему або просто вислухати в потрібний момент: «Олександра стала першою людиною з групи, із якою я тоді познайомилася, але най-

більше нас зблизила перша сесія. Саме тоді ми почали активно готуватися, підтримувати одна одну під час заліків та ділилися конспектами», – каже студентка.

Сьогодні ж університетське життя дівчат наповнене не лише навчанням, а й спільними спогадами. Юлія з усмішкою розповідає, що найвеселіші моменти трапляються саме під час пар, адже поруч завжди є людина, із якою можна поділитися жартом чи кумедною ситуацією. «Дуже рада, що ми познайомилися. Наша дружба стала важливою частиною життя. Разом долаємо труднощі, допомагаємо, створюємо багато приємних спогадів. Завдяки дружбі студентські роки яскравіші й цікавіші», – зазначає Юлія.

Утім, не всі студентські дружні історії починаються однаково. Бувають ситуації, коли

знаходиш не тільки одного близького друга чи подругу, а одразу кількох. Так сталося в **Аліні Красновської (освітня програма «Журналістика»)**. Зізнається, що навіть не пам'ятає моменту знайомства з новими друзями (Дар'єю, Настею та Максимом). «Настя каже, що вони втрійох були такими собі пазлами, але відчувалося, ніби їм чогось не вистачає. Потім з'явилася я й стала тим четвертим пазлом, який ідеально вписався в їхню компанію», – каже дівчина. Найбільше зблизив період дорослішання та викликів, із якими зіткнулися під час навчання й проживання в гуртожитку. Разом училися брати відповідальність за власні рішення, долати труднощі, підтримувати одне одного в непрості моменти. Спогадів за цей час накопичилося чимало:

від кумедних поїздок в автобусі, після яких у компанії з'явилися власні жарти, до щирих вечорів за чашкою чаю та відвертих розмов про переживання. «Я ніколи не забуду моменти, коли на душі було важко, але теплі обійми й слова підтримки давали сили рухатися далі», – ділиться студентка. Для Аліни справжній друг – людина, яка буде поруч не лише в радісні моменти, а й у складні часи. Той, хто вислухає, підтримає, чесно висловить свою думку та завжди виправдає довіру.

Отже, університетські роки рано чи пізно залишаються позаду, а ось люди, яких ми зустрічаємо на цьому цікавому шляху, часто залишаються з нами значно довше.

Ангеліна Гіреш,
студентка
відділення журналістики